

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลปลาข้าว
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตทั้งยี่น ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลปลาเค้า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑.วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒.การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓.กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๔.องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖.ระดับความเสี่ยง	๓
๗.แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙	๔ - ๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙
องค์การบริหารส่วนตำบลปลาค้าว อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร

๑. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
๒. เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
๔. เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน การพิจารณาความเสี่ยง การกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้
 - ๔.๑ พิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี๒๕๖๔เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดการแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
 - ๔.๒ ระบบงานสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรและขบวนการองค์กรชุมชนซึ่งเป็นงานตามภารกิจหลัก
 - ๔.๓ ประเด็นที่มีความเสี่ยงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงปีงบประมาณ๒๕๖๗ ประกอบด้วยประเด็นความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงผลกระทบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงระยะเวลาดำเนินการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ (committee of sponsoring organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน coso เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (control environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ กระบวนการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมความควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการ

ควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล(monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสมทั้งนี้องค์ประกอบ การควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง present& Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กันจึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/Incentive sinvci'dffyo หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และRationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลปลาค้าว ได้ดำเนินการคัดเลือกเพื่อประเมินความเสี่ยง จำนวน ๒ ด้าน ดังนี้

(๑) ด้านการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่ จำนวน ๒ ประเด็นความเสี่ยง ดังนี้

(๑.๑) การดำเนินการรับจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ การรับจดทะเบียนเลิก การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทะเบียนพาณิชย์ เป็นต้น

(๑.๒) การรับลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์

(๒) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน ๑ ประเด็นความเสี่ยง ดังนี้

(๒.๑) การจัดซื้อจัดจ้าง

๖. ระดับความเสี่ยง

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๑ : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

ระดับ ๒ : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังใน ระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

ระดับ ๓: เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตาม หน้าที่ปกติ

๗. แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่	(๑) การดำเนินการรับจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ การรับจดทะเบียนเลิกการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทะเบียนพาณิชย์ เป็นต้น (๒) การรับลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์	-เจ้าหน้าที่เรียกทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อให้ได้รับความรวดเร็วในการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในการรับจดทะเบียนเลิก การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทะเบียนพาณิชย์ การรับลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ -ดำเนินการ/พิจารณา ไม่เป็นลำดับหรือขั้นตอน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้องญาติ คนใกล้ชิด	ระดับ (๒) ปานกลาง	-ขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ -กำหนดมาตรการงดรับสินบนในการปฏิบัติหน้าที่ -จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และแจ้งกำชับให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป -จัดทำแผนผังขั้นตอนการดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึง -จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับขององค์กรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙	-งานทะเบียนพาณิชย์ -งานสังคมสงเคราะห์ สังกัด สำนักปลัด

ประเภท ความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความ เสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ด้านการใช้จ่าย งบประมาณ	การจัดซื้อจัดจ้าง	-เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะของพัสดุเรียกทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการ เพื่อให้คุณลักษณะให้เข้ากับคุณสมบัติของผู้ประกอบการนั้นเพียงรายเดียว -คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับ/รับประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง -เจ้าหน้าที่พัสดุ เรียกรับ/รับประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง	ระดับ ๒ (ปานกลาง)	-กำหนดมาตรการการรับสินบนในการปฏิบัติหน้าที่ -กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะ โดยตรวจสอบว่ารายละเอียดและคุณลักษณะที่กำหนดขึ้นมานั้น มีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติสามารถเข้าเสนอราคาได้ต้องมากกว่า ๓ ราย -ผู้บริหารมีการแจ้งกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด และหากฝ่าฝืนจะต้องมีการลงโทษด้วย ๓. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับขององค์กรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เช่น กิจกรรมต่อต้านการทุจริต การจัดกิจกรรมการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมของหน่วยงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙	-งานพัสดุ สังกัดกองคลัง -คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง สังกัดทุกส่วนราชการ